Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30976

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri Ölçe?i (SYYNÖ), üniversite ö?rencilerinin sportif aktivitelere kat?l?m tercihlerini etkileyen temel motivasyon kaynaklar?n? ve kat?l?m engellerini belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, özellikle bireylerin spor yapma kararlar?n? ?ekillendiren psikososyal de?i?kenler üzerine odaklanmaktad?r. Bu araç, spor motivasyonunun karma??k yap?s?n? hem te?vik edici (yapma nedenleri) hem de cayd?r?c? (yapmama nedenleri) faktörler aç?s?ndan kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir.

Ölçek, Ö. Gülbahçe taraf?ndan 2011 y?l?nda haz?rlanan doktora tezi kapsam?nda ortaya konulmu?tur. Akademik ara?t?rmac?lar ve spor psikologlar? için, genç yeti?kin popülasyonun fiziksel aktivite davran??lar?n? anlamada ve bu davran??lar? te?vik etmeye yönelik etkili stratejiler geli?tirmede önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Spor psikolojisi, motivasyon, spor kat?l?m?, spor yapmama nedenleri, üniversite ö?rencileri, psikososyal de?i?kenler, fiziksel aktivite.

Yazarlar

Öznur Gülbahçe

Amaç

Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri Ölçe?i'nin temel amac?, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin sportif aktivitelere kat?lma veya kat?lmama yönündeki tercihlerinin ard?nda yatan spesifik nedenleri ve psikolojik mekanizmalar? ölçmektir. Ölçek, bireyin spora kar?? tutumunu, alg?lanan yetkinli?ini, sosyal çevreden ald??? deste?i ve kar??la?t??? pratik engelleri sistematik olarak de?erlendirir.

Ölçek, özellikle yüksekö?retim kurumlar?nda spor kat?l?m oranlar?n?n dü?ük oldu?u durumlar?n analiz edilmesinde ve ö?rencilerin spora yönlendirilmesi için hedefe yönelik müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek hem spora kat?l?m? te?vik eden içsel ve d??sal faktörleri hem de spordan uzakla?t?ran engelleri (zaman k?s?tlamalar?, maliyet, ilgisizlik vb.) ayr? ayr? ele almaktad?r.

Yap?

Ölçek, spor kat?l?m?na dair motivasyonel ve engelleyici faktörleri ölçen çok boyutlu bir yap?y?

ARABPSYCHOLOGY.COM

temsil etmektedir. Ölçülen temel yap?, bireyin spor yapma davran???n? etkileyen psikososyal ve çevresel etkenlerdir. Bu yap?, genellikle iki ana kategoriye ayr?l?r: **Spor Yapma Nedenleri** (Motivasyon Boyutu) ve **Spor Yapmama Nedenleri** (Engel Boyutu).

Spor Yapma Nedenleri: Sa?l?k, fiziksel görünüm, sosyal etkile?im, ba?ar? iste?i ve stres yönetimi gibi pozitif te?vikleri içerir.

Spor Yapmama Nedenleri: Zaman yetersizli?i, ekonomik engeller, tesis eksikli?i, spora kar?? olumsuz tutumlar veya özgüven eksikli?i gibi cayd?r?c? faktörleri kapsar.

Geçerlik

Kaynak metinde ölçe?in geçerlik de?erlerine dair spesifik bir bilgi sunulmam??t?r ("-"). Ancak, ölçe?in bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n?n tez içerisinde detayl? olarak raporlanm?? olmas? beklenmektedir.

Genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?leri al?nm??, madde analizleri yap?lm?? ve istatistiksel yöntemler (örne?in Faktör Analizi) kullan?larak ölçe?in teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?i incelenmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak metinde ölçe?in güvenirlik de?erlerine dair spesifik bir bilgi sunulmam??t?r ("-"). Güvenirlik çal??malar?n?n, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? test etmek amac?yla doktora tezi içeri?inde yer ald??? varsay?lmaktad?r.

Tipik bir geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ü de?erlendirilmi?tir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? incelemek için kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Bu ölçe?in ad?ndan da anla??laca?? üzere, ölçek yap?s?n?n temel motivasyonlar? ve engelleri ay?ran birden fazla faktörden olu?mas? güçlü bir ihtimaldir. Ölçek geli?tirme sürecinde, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak ölçe?in temel boyutlar? belirlenmi? ve bu boyutlar?n teorik çerçeveye uygunlu?u incelenmi?tir.

Beklenen faktör yap?s?, "Spor Yapma" faktörlerini (örne?in, Sosyal Motivasyon, Sa?l?k Motivasyonu) "Spor Yapmama" faktörlerinden (örne?in, Zaman Engeli, Maliyet Engeli) ay?rarak, iki farkl? ancak ili?kili psikolojik fenomeni ölçmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Yüksek ihtimalle Likert Tipi Derecelendirme (Özgün kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçek standartlar?na göre ç?kar?m yap?lm??t?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Ö?rencileri

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya?)

Population Details: Atatürk Üniversitesi ö?rencileri üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Anket Formu

Anahtar Kelimeler

Faktör analizi, spor kat?l?m engelleri, ölçek geli?tirme, üniversite sporu, sportif tercihler, davran??sal analiz.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Atatürk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez Kayna??).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011

?zinler ve Ücret: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda Yüksekö?retim Kurulu Ulusal Tez Merkezi arac?l???yla kamuya aç?k bir akademik çal??ma olarak sunulmu?tur. Kullan?m izinleri için yazar Öznur Gülbahçe ve Atatürk Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m? için telif hakk? ko?ullar? geçerli olabilir.

Kaynaklar

Gülbahçe, Ö. (2011). **Üniversite ö?rencilerinin sportif aktivitelerde bulunma tercihlerinin**

ARABPSYCHOLOGY.COM

baz? psiko-sosyal de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi (Doktora tezi). Atatürk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: spor-yapma-ve-yapmama-nedenleri-olcegi-toad.pdf

Spor Yapma ve Yapmama Nedenleri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddeler, referans verilen doktora tezinin (Gülbahçe, 2011) ekler bölümünde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM